



**DEBRECEN MEGYEI JOGÚ VÁROS
EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYE**

VARGA UTCAI TAGINTÉZMÉNYÉNEK

SZAKMAI SAJÁTOSSÁGAI

„Mindenfajta nevelés önnevelés, és mi, mint tanítók, nevelők
csak a saját magát nevelő gyermek környezetét alkotjuk.
A legkedvezőbb környezetet kell teremtenünk, hogy a gyermek úgy
nevelje általunk önmagát, ahogy belső sorsát követve nevelődnie kell.”

/Rudolf Steiner/

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Az intézmény általános információi	3
2.	Feladat ellátása a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Varga utcai Tagintézményében	3
2.1.	Bölcsődei ellátás	3
2.2.	Napközbeni gyermekfelügyelet	3
2.3.	Gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások	4
3.	Ellátandó célcsoport és terület jellemzői	4
3.1.	A tagintézmény bemutatása	4
3.2.	Gyermekösszetétel	5
3.3.	Tárgyi feltételek	6
3.4.	Személyi feltételek	6
4.	A bölcsődei nevelés- gondozás célja, alapelvei	7
5.	Feladatellátás részletes szakmai tartalma	8
5.1.	Gyermekkép	8
5.2.	Bölcsődei nevelés feladata	9
5.2.1.	A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	9
5.2.2.	Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	10
5.2.2.1.	Sószoba	11
5.2.3.	Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	12
5.2.3.1.	Segítő kutya	12
5.2.4.	A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	13
5.2.4.1.	Szenzoros szoba	13
6.	Kiemelt szakmai célkitűzések	14
6.1.	Környezeti nevelés a fenntarthatóság és a hagyományőrzés jegyében	14
6.2.	Tevékenységeink	15
6.3.	A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	17
6.4.	A célok megvalósításának garanciái	23
7.	Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása	23
7.1.	Szakemberkép	23
7.2.	Képzés, továbbképzés, önképzés	24
7.3.	Terepintézményi feladatok	24
8.	A bölcsőde kapcsolatrendszere	25
8.1.	Kapcsolattartás a családokkal	25
8.2.	Együttműködés az Egyesített Bölcsődei Intézménye tagintézményeivel	26
8.3.	Kapcsolat a Levendula Óvodával	26
8.4.	Kapcsolat a Svetits Óvoda és Általános iskolával	26
8.5.	A gyermekvédelmi jelzőrendszerben betöltött szerepünk	26
9.	A tájékoztatás helyi módja	27

1. Az intézmény általános információi:

Az intézmény neve:	Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye
Az intézmény székhelye:	4024 Debrecen, Varga utca 23.
Működési területe:	Debrecen közigazgatási területe
Az intézmény Gyvt. szerinti besorolása:	Gyermekjóléti alapellátás
Az intézmény Gyvt. szerinti típusa:	Gyermekek napközbeni ellátása
A szolgáltató tevékenység formája:	Bölcsőde
A tagintézmény neve:	DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Varga Utcai Tagintézmény
A tagintézmény címe:	4024 Debrecen Varga utca 23.
A tagintézmény elérhetősége:	06-52-326-699, 06-30-924-1074
bolcsi03@net-portal.hu	
Férőhely/ csoport:	100/8

2. Feladatellátás DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Varga Utcai Tagintézményében

2.1. Bölcsődei alapellátás

Tudjuk azt, hogy a korai éveknél döntő befolyásuk van a későbbi életútra, viselkedésre, a társas kapcsolatok alakulására. Ennek érdekében a jó minőségű napközbeni ellátás biztosítása számunkra fontos célkitűzésként jelenik meg. A helyi, debreceni családok igényeinek megfelelően olyan családbarát bölcsődét kívánunk működtetni, ahol a 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit, társadalmi hovatartozását figyelembe vevő magas színvonalú és szakszerű nevelés–gondozás történik. Bölcsődénk a gyermekjóléti alapellátás keretében ellátja a dolgozó szülők gyermekeinek napközbeni felügyeletét, napi 12 óras nyitva tartással működve, ezzel segítve a kisgyermeknek egyenlő esélyekhez jutását és a minél zökkenőmentesebb társadalmi beilleszkedését.

2.2. Napközbeni gyermekfelügyelet

A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye napközbeni gyermekfelügyeletet biztosít, melynek keretében segítséget nyújt a többes ikrek, valamint az egyik szülő halála esetében a gyermekek gondozásához, neveléséhez a Gyvt. 44/C. § (1) bekezdés b) pontjában és (2) bekezdésében, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 51/P. §-ában foglaltak figyelembevételével. A fenti esetekben a gyermekek gondozása a szülő, törvényes képviselő otthonában történik, legfeljebb a gyermekek hároméves koráig. A szolgáltatást végző személy csak a gyermekek gondozására, felügyeletére vehető igénybe, legfeljebb napi 8 óra időtartamban.

Tagintézményünk feladatellátásának része lett a napközbeni gyermekfelügyelet biztosítása, azáltal, hogy az ellátást igénylő családoknál szolgálatot teljesítő kisgyermeknevelők kollektívánk tagjai.

2.3. Gyermek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások

Időszakos gyermekfelügyelet:

Bölcsődénkben az alapellátás prioritása mellett, a családi nevelést támogató gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtunk. Azok a szülők vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, akik részmunkaidőben dolgoznak, munkát keresnek vagy tanulnak, esetleg nem jogosultak a bölcsődei ellátásra, de alkalomszerűen vannak elfoglaltságaik.

E térítés ellenében nyújtott szolgáltatást egy-egy órára, napra, de akár több napra, vagy hétre, is igénybe lehet venni, előzetes bejelentkezés után, a bölcsőde nyitvatartási idején belül. Igény szerint étkezési lehetőséget is biztosítunk szintén térítési díj ellenében. A szolgáltatást a gyermek orvosi igazolás nélkül veheti igénybe. A szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, s bemutatja a kötelező védőoltások megkapásáról szóló igazolást, illetve a Gyermek egészségügyi kiskönyvet. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

3. Ellátandó célcsoport és terület jellemzői

3.1. A tagintézmény bemutatása

Bölcsődénk Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye egyik tagintézményeként működik.

A bölcsőde 1980-ban nyerte el mai formáját, amikor a Módszertani Bölcsőde és a Bölcsődei Igazgatóság átköltözésével, a korábbi Holló János Utcai Bölcsőde épületét kibővítették. Az eredetileg is bölcsődének tervezett pavilonrendszerű épület így a korábbi 40 férőhelyről 80 férőhelyre bővült az akkori szabályoknak megfelelően. Az új épületrész emeletén helyet kapott az Egyesített Bölcsődei Intézmény Igazgatósága és egy 50 fős előadóterem. A bölcsőde ingatlana városunk valamennyi tömegközlekedési eszközével jól megközelíthető, illetve a gépkocsival érkezők számára parkolásra van lehetőség a bölcsőde előtt - akár a Petőfi tér, akár a Varga utca irányából -, kiváló infrastruktúrával rendelkezik, mégis csendes, forgalomtól mentes belvárosi övezetbe tartozik.

A 2009 decemberében módosított jogszabályi rendelkezések értelmében, egy bölcsődei csoport létszámát 12 főre, a 2 évet betöltötteknél 14 főre emelték. Ekkor tagintézményünkben férőhelyszám módosítás történt, s így 2010. szeptemberétől bölcsődénk a korábbi 80-ról 100 férőhelyre növekedett és azóta is változatlanul teljes kihasználtsággal működik.

Az épület négy gondozási egységében, nyolc gyermekcsoport (Süni, Alma, Napocska, Csigabiga, Maci, Százsorszép, Pillangó, Katica) található, melyekhez fürdőszoba, gyermeköltöző és gyermekkocsi tároló kapcsolódik. Egy bölcsődei csoport létszáma, életkoruknak megfelelően 12-14 fő között mozog, egyetlen csoportszoba kivételével, ahol a kisebb alapterületből adódóan a maximális gyermekszám 8 fő. Amennyiben korai fejlesztésben részesülő és sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-gondozását végezzük, abban az esetben a létszámot természetesen a jogszabályban meghatározott módon alakítjuk ki. Az épületben található még főzőkonyha, mosoda, varroda, belső közlekedőfolyosó és iroda helyiség, valamint sószoza és fejlesztőszoza.

A szinte teljesen hasonló alaprajzú, de egymástól függetlenített, külön udvarrészrel funkcionáló gondozási egységek osztotságukkal családi hangulatot kölcsönöznek tagintézményünknek. A gyermekek az adott gondozási egységbe felvett gyermekeket és az ott dolgozó négy kisgyermeknevelőt, bölcsődei dajkát fogják idővel megismerni. A közvetlen, családi légkörben a szülők között mélyebb ismeretség kialakulására nyílik ezáltal lehetőség. Igyekszünk a szülői igényeket maximálisan figyelembe venni és ezért sokat tenni. Munkánk

eredménye, hogy 2022-ben elnyertük a Családbarát Szolgáltatóhely címet, valamint a Családbarát Munkahely cím bizonyítja, hogy tagintézményi szinten is maximálisan figyelünk dolgozóinkra.

Bölcsődénk kedvelt és keresett a debreceni kisgyermekes családok körében. A szülők egyrészt azért választanak minket, mert jó a hírnevünk, másrészt a lakóhelyhez, munkahelyhez való közelség motiválja őket.

3.2. Gyermekösszetétel

A családi, szeretetteljes hangulatú bölcsődénkbe elsősorban a belváros régi és új építésű társasházaiban és a közeli Wesselényi lakótelepen élő családok gyermekei érkeznek. De jelentős a város egyéb területeiről is a felvétel iránti igény a közeli munkahelyekre való tekintettel.

A bölcsődéseink legnépesebb korcsoportja a 20-36 hónapos gyermekek. A 36 hónapon felüliek aránya a nevelési év végére növekedve ugyan, de alatta marad az előző korcsoportnak, a 18 hónapon aluliak száma pedig általában a legkevesebb, míg az 5-12 hónapos gyermekek az elmúlt nevelési években és napjainkban is 1-2 fő volt.

A csoportok összeállításánál figyelembe vesszük az életkori jellemzőket, a fiú-lány arányt, a csoportszobák adottságait és természetesen a szülők igényeit. Mivel a törvényi szabályozások értelmében fogadhatunk korai fejlesztésben részesülő és sajátos nevelési igényű gyermekeket az ő nevelésük-gondozásuk szakmai feltételeire is fokozottan figyelünk a csoportok kialakításánál.

Gyermekeink többsége jó szociokulturális háttérrel rendelkezik, a szülők többsége magas iskolai végzettségű, biztos anyagi háttérrel rendelkezők. Néhány esetben találkozunk gyermekvédelmi szempontból veszélyeztetett kisgyermekkel. Hátrányos helyzetű és periférián élő családokkal jellemzően nem találkozunk. A társadalmunkat érintő, a kisgyermeknevelés szempontjából felmerülő negatív tendenciák azonban nálunk is jelen vannak. Tapasztalataink szerint az elmúlt években bölcsődéseink 10-15%-a elvált szülők gyermekeként érkezett 2-3 évesen az intézményünkbe. A hagyományos családmódel felbomlásának gyakoriságát jelzi, hogy sok a második, esetleg harmadik házasságból született gyermekek száma, akik vagy együtt is élnek, vagy csak időközönként találkoznak az apai vagy anyai féltestvéreikkel. Bölcsődénkben azt tapasztaljuk, hogy a családok széthullásának következményei inkább érzelmi, s nem anyagi síkon jelentenek igazán veszélyt.

Évről évre növekvő tendenciát mutat a magatartásbeli vagy az esetleges fejlődésbeli eltérések száma, amit elsősorban a modern világunk rohanó életmódjának vagy a jó megélhetésért folytatott küzdelemnek tudhatunk be. Természetesen többféle okot is felsorolhatunk: nagy a szülők túlterheltsége, gyermeknevelési kétélyeik és bizonytalanságaik vannak, de okként felsorolható az egészséget veszélyeztető rendszertelen, mozgásszegény életmód, a helytelen táplálkozási szokások, vagy a tömegkommunikációs eszközök túlzott jelenléte már a legkisebbek életében is.

Bölcsődéseink napjaink jelentős részét intézményünkben töltik, ezért olyan szakmai munka kidolgozását látjuk célszerűnek, mely képes irányt mutatni vagy kiegészíteni a kisgyermekes családok fentebb említett problémáit, és képes más alternatívákat állítani példaként a szülők elé. Szeretnénk ezt úgy megvalósítani, hogy a hagyományos társadalmi és családi értékrendre helyezzük a hangsúlyt. Ezért is törekszünk egy meleg, szeretetteljes környezet kialakítására, amelyhez egy elfogadó, meleg, engedékeny nevelési módszer társul kisgyermeknevelőink részéről. Igyekszünk ezáltal levenni némi terhet a kisgyermek nevelő családok válláról, valamint esetlegesen utat mutatni és hozzájárulni a családok életminőségének a javításához.

3.3. Tárgyi feltételek

Az ingatlan alkalmas az alapító okiratban rögzített feladatainak ellátására, mivel a szakszerű működés feltételei adottak.

Az elmúlt években folyamatosan a fenntartó által finanszírozott felújítási munkálatok zajlottak az egyes épületrészekben és az udvarokon. A csoportszobák és a központi folyosó nyílászáróinak cseréje megtörtént. A műanyag nyílászárók jobb szigetelést és modernebb külsőt biztosítanak a tereknek. A négy udvarrészből három műfűvel borított egy pedig természetes füves. Az épülethez tartozik még egy nagyobb különálló kert, ami heti egy alkalommal teszi élvezetessé varázsolva az ittlétet. Egy fenntartói pályázat kapcsán sikerült a csoportszobák, illetve gyermeköltözők beépített szekrényeinek cseréjét megvalósítani.

A Debrecen Bölcsődés Gyermekéiért Alapítvány adta lehetőségek miatt is fokozatosan cserélődnek és gazdagodnak a berendezési tárgyak, valamint a szobai és az udvari játékkészlet. Az alapítvány célja, a gyermekek környezetének szebbé tétele, a játékeszközök folyamatos bővítése.

Intézményünk eszközei megfelelnek a modern kisgyermeknevelés elvárásainak, a szobák berendezése figyelembe veszi az életkori és egyéni sajátosságokat. A külső kép kialakításánál arra törekszünk, hogy környezetünk esztétikája, rendezettsége segítse elő a gyermek érzelmi gazdagodását; a meleg színek, a kellemes hangulatú, világos csoportszobák hívogassák a gyermeket és biztonságot nyújtsanak számára. A tárgyak tartóssága, esztétikuma és minősége, szolgáljon megelégedésére az azokat használó gyermekek és szülei, és az ott dolgozó szakemberek számára egyaránt, valamint kapcsolódjon a környezettudatos nevelési célkitűzéseink megvalósításához.

Csoportszobáinkhoz közvetlenül kapcsolódó, árnyékolóval ellátott teraszainkon minden évszakban lehetőség nyílik a szabad levegőn való tartózkodásra. Tudatosan törekszünk a beépített udvari játékok EU szabványnak való megfelelésére, melyeket mobil udvari eszközök bővítésével teszünk színesebbé, így minden gyermek megtalálja a számára kedves mozgáslehetőséget.

Só szobát alakítottunk ki, mely a gyermekek egészségének megőrzését szolgálja. A gyerekek rendszeresen, a napirendbe építve használják, délutánonként pedig szüleikkel vehetik azt igénybe. Egy szenzoros szobát is kialakítottunk, mely a gyermekek fejlődését szolgálja, használatát a gyermekek a csoportok napirendjébe ágyazottan tudják használni. A központi folyosón könyvtársarkot alakítottunk ki, ahol szakmai és neveléstudományi szakkönyvekből, folyóiratokból válogathatnak a kollégák és a szülők.

DMJV Egyesített Bölcsődei Intézményének valamennyi tagintézménye így a mi tagintézményünk is saját főzőkonyhával rendelkezik. Az élelmezés központi irányítással, élelmezésvezető és dietetikus által összeállított, a modern étkezést támogató központi étlap alapján történik. Lehetőség nyílik a diétás gyermekek étkeztetésére is, melyhez az adott diétának megfelelően elkészített ételt a Honvéd Utcai Tagintézmény biztosítja minden nap.

3.4. Személyi feltételek

Nevelő-gondozó munkánk megvalósításának személyi feltétele a törvényben engedélyezett kisgyermeknevelői és technikai személyzetből áll. Szakdolgozói gárdánk szakmailag jól képzett, gyermekszerető és tisztelő szakemberek összehangolt közössége.

A kisgyermeknevelői kollektívánk fiatalnak mondható az életkor tekintetében, így jellemző a fiatalos munkamorál, a fegyelmezettség és a jól megalapozott szaktudás. Valamennyien (20 fő) szakképzetteként dolgoznak. A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők együtt végzik a feladatokat, összehangolják a tennivalókat. Szakmai elveiket, gyakorlati tudásukat egyeztetik,

segítik egymást. Az ismereteiket továbbképzésekkel és önképzésekkel igyekeznek fejleszteni. Mindannyian részt vettek a szülők körében is jól ismert Ringató képzésben.

A technikai dolgozóink összlétszáma 12 fő (1 fő mosodai, 5 fő konyhai alkalmazott, 5 fő bölcsődei dajka, 1 fő varrónő). Felelősségteljes munkájukkal hatékonyan hozzájárulnak a színvonalas gyermekellátáshoz. A kisgyermeknevelők munkáját a bölcsődei dajkák segítik, akik elsősorban gyermekfelügyeleti és higiéniai feladatokat látnak el.

Kollektívánk munkáját több szakember is segíti. A szaktanácsadó szakmai segítséget, míg a bölcsőde pszichológusa a gyermekek fejlődésének megfigyelésével és ehhez kapcsolódó tanácsaival segíti munkánkat.

A bölcsődénk étlapját az Egyesített Bölcsődei Intézmény szakképzett élelmezésvezetője és dietetikusa állítja össze.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy az épületünkben van az irodája az Egyesített Bölcsődei Intézmény vezetőinek, pszichológusának és a szaktanácsadójának. A napi kapcsolat állandó szakmai segítséget jelent számunkra.

Nagy hangsúlyt fektetünk intézményünkben a jó munkahelyi légkör kialakítására. Törekszünk úgy megszervezni a csoportbeosztást, a nevelőpárokat, hogy figyelembe vesszük nevelési stílusukat, életkorukat, kölcsönös szimpátiájukat, saját családjukban betöltött szerepeiket. Tisztában vagyunk azzal, hogy dolgozóink munkája hatással van intézményünk összképére, különös tekintettel kisgyermeknevelőink modell értékére. Éppen ezért törekszünk a dolgozóink lelki egészségének megőrzésére nagy figyelmet fordítani. Rendszeresen szervezünk közös kirándulásokat, kulturális programokat és szakmai előadások látogatását is programjainkba iktatjuk.

4. A bölcsődei nevelés- gondozás célja, alapelvei

Bölcsődénkben elsődleges célunknak, feladatunknak tekintjük, hogy a hozzánk járó kisgyermeknek elsajátítsák a szeretetteljes és elfogadó nevelési módszereink segítségével azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket a világ megismerésében és alkalmazkodhassanak az életükben folyamatosan bekövetkező változásokhoz. További célunk és feladatunk a holisztikus nevelés jegyében a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális fejlődésének támogatása, valamint a kisgyermekes családok igényeinek megismerése, a családi és bölcsődei nevelés összhangjának a megteremtése a szülői kompetenciák figyelembevételével. Fókuszálunk továbbá az alapelvek talaján megvalósuló nevelő-gondozó munkánk kifogástalan megvalósítására.

- A család rendszerszemléletű megközelítése
- A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása
- A családi nevelés elsődleges tisztelete
- A kisgyermeki személyiség tisztelete
- A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe
- A biztonság és stabilitás megteremtése
- A fokozatosság megvalósítása
- egyéni bánásmód érvényesítése
- Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
- A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A családokra egységes rendszerként tekintünk, ez egy olyan látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Igyekszünk megismerni őket a családlátogatásaink alkalmával, törekszünk már ekkor egy közvetlen, együttműködő, kölcsönös bizalomra épülő kapcsolatot megalapozni, hogy minél jobban

megismerhessük a család szokásait, feltárhassuk értékrendjét, ezáltal is képet kapva a családok erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségekre a későbbiekben építhetünk és ennek hangsúlyozásával, a szülői kompetencia erősítése révén hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához, tiszteletben tartva, hogy a szülőknek egyedülálló feladata és felelőssége a gyermekük nevelése.

Az intézményünk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Igyekszünk a szülők számára minél több betekintési lehetőséget biztosítani és egyre nyitottabbá válni számukra. Erre kiváló alkalmak a reggeli, délutáni érkezések, illetve a gyakran szervezett közös családi délutánok. Ilyen első lehetőség azonban a gyermek bölcsődei adaptációja. A szülővel történő fokozatos beszoktatás alkalmával a szülők, elsősorban az édesanya a csoportban töltött idő alkalmával bekapcsolódik a bölcsőde életébe. Megismerheti az ott folyó munka színvonalát, miközben fokozatosan átadja gyermeke nevelését-gondozását a gyermek saját kisgyermeknevelőjének, aki a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti fejlődését. Figyelmet fordítva a gyermek egyéni szükségleteire, hiszen a gyermek egyedi, egyszeri és megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum. Nagy odafigyeléssel fókuszálva kell figyelni a gyermek egyéni fejlődési ütemére.

Feladatunknak tekintjük az esetleges fejlődésbeli eltérések, megtorpanások felismerését és jelzését, ezt minden esetben a szülővel való együttműködés szem előtt tartásával megtéve. Szakmai megalapozottsággal kell döntésünket meghozni, bevonva a bölcsőde pszichológusát. Hosszú és rövidtávon a szakmai programunk által megfogalmazott alapelvek szerint dolgozunk. A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjában megjelenő valamennyi alapelvet alkalmazva, szakmai programunkban kiemelten kezeljük a biztonság és stabilitás elvét. Az adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére. Törekszünk a gyermekek személyi és tárgyi környezetének állandóságára a felmenő rendszer alkalmazásával, a saját kisgyermeknevelő rendszer kialakításával a jól szervezett a gyermekek igényeit figyelembe vevő napirend kialakításával is a biztonság megteremtése a célunk. Kiemelten figyelünk továbbá a kisgyermeknevelő-gyermek közötti erős szeretetteljes kötődés kialakítására. Fontos szerepet tölt be a gyermek életében a kisgyermeknevelő személye, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. Tudjuk, hogy a biztonságosan kötődő gyermek felfedezési vágya határtalan, próbálkozásai sikeresek és ez segíti önállósodási törekvéseit is. Törekszünk visszanyúlni a magyar bölcsődei nevelés értékeihez és a megismerési folyamatokat oly módon támogatni, hogy a gyermeki játék tartalmát a környezettudatos szemléletmód előtérbe helyezésével és a hagyományápolás eszközeivel gazdagítjuk. Biztosítjuk annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson és erősödjön benne a világ megismerési vágya.

5. Feladat ellátás részletes szakmai tartalma

5.1. Gyermekkép

*"A gyermek a legtökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét.
A gyermek lelke lágy viaszhoz vagy fehér papírhoz hasonló, ahová magának a gyermeknek
kell belevésni a képzeteket."*

/Maria Montessori/

Alapfeltevésünk, hogy nagydolog a gyermekkor. Minden gyermek egy egyéniség, egyszeri és megismételhetetlen. Egyedi életfeladattal, lehetőségekkel, képességekkel rendelkezik. Éppen ezért minden gyermeket olyannak fogadunk el amilyen Ő saját maga, hogy azzá lehessen, amit magával hozott, egyszeri énstruktúrája szerint. Szeretnénk, ha a bölcsődében töltött napjairól az általa magával hozott „fehér lapon” sok örömteli bölcsődei pillanat hagyna nyomot; hogy a lány viaszhoz hasonló gyermeki lélekben a társas élmények és az itt szerzett ismeretek mélyen bevésődjenek, ami által a gyermek kiegyensúlyozott, a világra nyitott személyiséggé formálódjék. Kívánjuk, hogy ilyen gyermekek vegyenek körbe bennünket, ezért ölelve tartjuk őket testi és lelki értelemben, megadva számukra ezáltal az érzelmi biztonságot. Szeretettel, tisztelettel és elfogadással vesszük körbe őket minden nap.

Törekszünk, hogy nevelésünk-gondozásunk személyre szabott legyen a gyermekek számára és maximálisan szem előtt tartva a saját ritmusú, egyéni fejlődésük útját. Tudjuk, hogy ami az első három évben történik, az kihat a gyermekek egész életére, hozzájárulhat egészségük és betegségeik alakulásához, rokon és ellenszenveinek fellángolásához, valamint értelmi és érzelmi képességeik fejlődéséhez. Arra törekszünk, és e szerint tesszük nap, mint nap a dolgunkat, hogy a gondjainkra bízott kisgyermekek a harmadik életévük elérésekor pozitív érzelmekkel teli, kiegyensúlyozott személyiségként léphessenek tovább az óvodai életbe, hogy személyiségfejlődésük a legjobb úton haladjon és bizalommal éljenek az őket körülvevő világban. Hisszük, hogy így tud minden gyermek önmagát és másokat is tiszteletben tartva a legharmonikusabban fejlődni.

5.2. Bölcsődei nevelés feladata

A társadalmunkban a családok szükségleteinek kielégítésére különböző ellátásokat, szolgáltatásokat hoznak létre. Ilyen a bölcsőde is. Az ellátások akkor működnek jól, ha ott az ellátottak szükségleteit szolgálják. Különösen igaz ez a legkisebbek esetében. A korai ellátásnak a gyermek szükségleteire kell hangolódnia és építenie kell a gyermekben lévő lehetőségekre. A gyermek testi-lelki jólléte, fejlődése attól függ, hogy ő és az őt ellátó felnőtt mennyire tudnak egymásra hangolódni, mennyire vannak tekintettel a gyermek szükségleteire. A gyermeket igyekeznünk kell olyan tapasztalatokhoz juttatni, hogy a világ tetteikkel formálható, alakítható, ezáltal erősíthetjük kezdeményező készségüket, reális önértékelésüket, bizalmukat önmaguk és a világ felé.

5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A családot, mint a társadalom legkisebb egységét és a gyermek elődleges szocializációs színterét egy összetett, összefüggő rendszerként értelmezzük. A család az a környezet, szocializációs tér, amely legközvetlenebbül hat a kisgyermek személyiségfejlődésére. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a családok életében és fontos, hogy hogyan kapcsolódik be és válik részévé azok életének. A család egy új korszakot kezd, a bölcsődei élet talán legnehezebb és legmegterhelőbb időszaka az ellátásba kerülés. A bölcsődés korú gyermek létének, jó állapotának zálogát kezdetben az anya és a család intimitása jelenti. A bölcsődébe kerüléssel a gyermeknek a szülőhöz fűződő kötődése átmenetileg megszakad. A gyermek egy idegen közegbe kerül, amely számára izgalmas, hiszen sok új játékot ismer meg, új ingerek és társak veszik körül és félelmetes is egyben, hiszen kikerül a család védő-óvó közegéből. Ahhoz, hogy jól együtt tudjunk működni, fel kell ismernünk a családok erősségeit és gyengeségeit és az erősségek kiemelésével támogatni azokat úgy, hogy a családok támogatása és elfogadása a pozitívumok kiemelésével valósuljon meg. A családi és bölcsődei

nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenragú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

A szülők számára lehetőségeket biztosítunk beszélgetésekkel, szakkönyvek ajánlásával, hogy új ismeretekhez jussanak, új nevelési technikákat és szemléletet tanulhassanak, illetve megerősödjenek azokon a területeken, amelyek eleve jól működnek. Lehetőségeket biztosítunk arra közös beszélgetések szervezésével arra, hogy a szülők és a kisgyermeknevelők a gyermek fejlődésével és nevelésével kapcsolatos kérdéseket megbeszélhessék. Személyre szóló támogatást nyújtunk a szülőknek, ha gondjaik támadnak gyermekük viselkedésének vagy saját szülői feladatuk megértésében. Igyekszünk minden esetben, már az első találkozások alkalmával jó benyomást kelteni és bizalmi kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, pozitív érzelmeket és értékeket, illetve érdeklődést mutatva valamint minden esetben partnerként viszonyulva hozzájuk. Hiszen tudjuk, hogy a család nagy változáson megy át, amikor az első, vagy akár a második, harmadik gyermek bölcsődébe kerül. Azáltal, hogy a szülő újból dolgozni kezd, megváltozik a család szerep- és munkamegosztása. Ez esetleg feszültség forrása a szülőben és ez által a gyermekben is. A mi feladatunk, hogy elfogadva és támogatva forduljunk a család felé. A bizalmi kapcsolat kialakításával, a szülői kompetencia megerősítésével, a család hamarabb megnyugszik a döntésével kapcsolatban és a családi élet helyreáll, ami nagymértékben hozzájárul a gyermek harmonikus fejlődéséhez.

A napközbeni gyermekfelügyelet egy speciális munkaterület. A sikeres munkavégzés alapvető feltétele a családdal való harmonikus együttműködés az gyermek egészséges fejlődése érdekében. Az első családlátogatás és igényfelmérés után, a család életébe bekapcsolódó kisgyermeknevelőnek a szülők mellett nagyszülőkkel, egyéb segítő családtagokkal való együttműködésre is fokozottan kell koncentrálnia. Az ismerkedés, családi adaptáció során fontos, hogy előre tisztázzák az elvárásokat, a segítségnyújtás formáit. A gyermekek növekedésével, igényeik változásával a feladatokat, a napirendet folyamatosan újra kell gondolni és a felmerülő szükségletekhez igazítani. A család és a kisgyermeknevelő közötti szoros, speciális bizalmi viszony alapjaiban feltételezi az ellátást végző személy speciális szakmai ismereteit és kiváló együttműködési készségét.

5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Célunk, hogy gyermekeink testileg – lelkiileg egészségesek, edzettek legyenek, ismerjék fel szükségleteiket, és egyre önállóbban elégték ki azokat, helyes életritmusban éljék mindennapjaikat.

A gyermeknevelés holisztikus szemléletéből fakadóan nagy gondot fordítunk a testi és a lelki egészségre. Bölcsődénkben biztosítjuk az egészséges és biztonságos környezetet, a változatos mozgást, a folyamatos levegőzést, az egészséges táplálkozást, és az igény szerinti alvást, pihenést.

A lelki egyensúlyt a szülők és a kisgyermeknevelők összehangolt munkájával lehet elérni a bölcsődés gyermekek életében. A kisgyermeknek támogatásra van szüksége a lelki egyensúlya megóvásában. A sok pozitív megerősítés növeli önbizalmát és magabiztosságot ad számukra. Szükség esetén pszichológus, mentálhigiénés szakember is bevonható az lelki egyensúly fenntartására.

A kisgyermeknevelők állandó megfigyeléssel segítik elő a gyermekek egyéni sajátosságainak a feltárását, a növekedés és fejlődés területén. Tapasztalatainkról a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, ha valamely részterületen látunk eltérő fejlődésre utaló jeleket, segítünk megtalálni a szakemberekhez vezető utakat. Fontosnak tartjuk az egészséges életmód kapcsán is a családok szemléletének formálását. Nagy szerepe van a bölcsődének a családok és a gyerekek egészségtudatának kialakításában. Tanácsadási, és felvilágosító munkánk egymással párhuzamban több csatornán át folyik.

A gyermekek gondozásában feltételnek tekintjük a kisgyermeknevelő és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszonyt, a természetes testközelség meglétét. Akár a napirend, az egészséges életmód, vagy a társas együttélés szokásairól is beszélünk, mindig szem előtt tartjuk, hogy az örömmel, a szabadon végzett tevékenység mindig célravezetőbb. A szociális kompetencia alakulása szempontjából nagyon fontos, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, így fokozatosan elvárjuk az öntevékeny részvételt mindenkitől, természetesen saját fejlődési ütemében, tempójában. A primer szükségletek egyéni igényeinek kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg.

A gondozási folyamatokba is becsempészünk egy kis hagyományt, hisz a játékos, a huncutkodás ésszerű keretek között hosszú távon elengedhetetlen ahhoz, hogy örömforrássá válhasson a szükségletek kielégítése. Régen is, az étkezést, öltözködést, fürdést is kísérték apró játékok a gondozó és a gyermek között, melyet tanúsít sok-sok ilyen tartalmú mondókánk. Egy-egy bajelhárító ráolvasó, egy-egy tanítgató és biztató, játékba hívó mondóka sokakat átlendített már a fáradságon, a fájdalomon. Együtt örülünk minden apró mozzanatnak, ha egy picit kibújik a nadrág szarján, ha egy gomb kigombolódik, s ha a cipő már nem kacsaláb.

Játékos gyakorlási lehetőséget biztosítunk akár csoportszobában is arra, hogy az öltözködés mozzanatait önállóan elsajátíthassák (gombolás, kötés, csatolás, fűzés).

Az étkezések során nagy hangsúlyt fektetünk a terített asztal esztétikumára, az ételek jóízű kóstolására, az együttes étkezés hangulatára.

A korszerűen berendezett főzőkonyhánkba a higiénés követelményeknek megfelelően korszerű konyhatechnikával készült, ízletes ételekkel, a családok számára receptek és mintaétrendek ajánlásával alapozzuk meg a gyermekek egészséges táplálkozását.

Szülői igényhez igazodóan, általuk is támogatva biztosítunk a gyermekek számára zöldségeket, gyümölcsöket. A zöldség- és gyümölcsfeldolgozó tevékenységek, a közös csemegés, formálják a gyerekek szemléletét, s a szülők figyelme is ráirányul a nyers zöldség- és gyümölcsfogyasztás, a rágás fontosságára.

Elalvás előtti meséléssel, és altatódalok dúdolásával teremtjük meg a ráhangolódás feltételeit a pihenésnek. A nyugalom, a csend, a mese varázsa álomba ringat mindenkit, mert a pihenésnek regenerálni kell a testet és a lelket.

A rendszeresség, az azonos időpontban és intervallumban ismétlődő napi tevékenységek mind hozzájárulnak a helyes életritmus kialakulásához. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kulturhigiénés szokások kialakítására is.

5.2.2.1. Sószoza

Köztudott, hogy a sós levegő jótékony hatással van a bőr és a légúti megbetegedések és tüneteik enyhítésére.

A néhány évvel ezelőtt kialakított sószozánk a gyermekek egészséges életmódját, illetve prevenciók szerepét hivatott szolgálni a tagintézményünkbe járó kisgyermek és családjaik részére. A gyermekek heti egy alkalommal napirendbe ágyazott tevékenységként csoportjaikkal, délutánonként pedig szüleikkel látogathatják a bölcsődés korú gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően berendezett sószozát.

A só természetes antihisztamin, tisztítja a tüdőt, a hörgőket és segít a slejm felszakításában, lágyítja, felbontja a viszkózus váladékot, nyálkát a tüdőben. A só szükséges a hurut és az arcüreg lerakódásainak felszakításához, és a sóterápiával közvetetten erősíthető az immunrendszer is.

5.2.3. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

Az érzékelés, érzelem közös töről fakad. Ezért a bölcsődében igyekszünk úgy szervezni a mindennapjainkat, hogy a gyermekek számára közvetített információk megismerése érzelmi élménnyel párosuljon. Mindig a gyermekből kiindulva tervezzük tevékenységeinket. Éppen ezért, ha a gyermek érzi, hogy az adott szituációban ő van a központban, dönthet adott keretek között, és meg tapasztalja ezáltal, hogy szükség van rá, akkor szívesen végzi a számára adódó tevékenységet. A feladat megvalósításának alapja az érzelmi biztonságot nyújtó nevelői magatartás. Ez magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A közösségben társas képességei fejlődnek, társai együtt érzően figyelik, együtt örülnek a megoldásainak. Az átélt élmények megalapozzák az erkölcsi szokások, szabályok és értékek beépülését. Megtanulja társait elfogadni és ezáltal magát is el tudja fogadni. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei. Ezek felismerése és támogatása hozzájárul az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatait a közösségbe való beilleszkedés, a szocializáció folyamatában oldjuk meg. A szocializáció elsődleges szintere a család, majd a másodlagos szintér a bölcsőde. Figyelembe vesszük azokat a jártasságokat, amelyeket magukkal hoznak a gyerekek, és beépítjük a közösségi alkalmazkodás folyamatába.

Fontosnak tartjuk a sok közös, örömteli élmény szervezését, valamint, hogy tartalma legyen a közösen megélt eseményeknek. A jeles napok, születés-, névnap, csoportahagyományok az egymáshoz tartozást erősítik.

A szocializáció folyamatában az érintés is nagyon fontos szerepet játszik. De nem szabad leszűkíteni „csak” a testi érintésre, hiszen tapasztaljuk, megfigyeljük, hogy felfigyelnek egy dallamra és abbahagyják a játékot és figyelnek. Megérintette őket. Vagy megborzolja a szél a hajunkat, leheletnyi érintés mégis emlékezünk rá. Maradandó minden érintés az életünkben, hiszen ezek egymást erősítve, illetve gyengítve épülnek be a személyiség jegyeinkbe.

Arra kell törekednünk, hogy a gyermekek minden szituációban az udvarias beszédet és magatartást tapasztalhassák meg az őket körülvevő felnőttektől, úgy, hogy az élet minden területén szokjanak hozzá az optimális zajszinthez. Természetes hangnemben beszéljenek egymáshoz és a felnőttekhez. Érezzék a különbséget a halk és hangos beszéd között. Törekszünk a szülők és a felnőttek szeretetének átadására, a bölcsődénk nyitottságából adódik a szülőkkel való szoros együttműködés, egymás segítése, amely kiterjed minden felnőttre, akivel a gyermek a bölcsődei életben találkozik. Mindennapjainkban beszélgetünk a szülőkről, felnőttekről és jeles napok alkalmával együtt készített ajándékokkal, virággal, dalokkal köszöntjük őket. Fontos, hogy a közös ünneplések előkészületeibe a szülőket is bevonjuk, hiszen együtt várakozással, izgalommal készülni jó. A gyermek így tapasztalhatja meg, hogy ő is fontos és így válik személyessé az élmény számára.

5.2.3.1. Segítő kutya

A Debrecen Bölcsődés Gyermekeiért Alapítvány segítségével megvalósítottuk, hogy havonta egy alkalommal egy segítő kutya gazdájával ellátogat hozzánk és egy-egy fél órát eltölt a gyermekekkel időjárásnak megfelelően a csoportszobában vagy az udvaron. Hisszük, hogy az

állatok közelsége pozitív hatással van a gyermekekre. Az állat nyugalma, a feltétel nélküli szeretete, elfogadása biztonságot sugároz a gyermekek számára. Ugyanakkor védeni, óvni is kell őt és vigyázni rá és ezt jó megérezni, megtapasztalni akár csak egy rövid időre is.

5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Bölcsődénkben a folyamatos napirend keretében minden gyermek egyéni igénye, fejlődési üteme szerint élheti mindennapjait. Ezen időszakban a legtöbb időt játéokra fordíthatja. A játékhoz szükséges feltételeket – légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés, élmények – a gyermekek igényeinek, fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a játék tartalmát a környezeti nevelés és a hagyományápolás eszközeivel gazdagítjuk. Abból a tapasztalatunkból kell kiindulnunk, hogy a mai gyerekek híján vannak a megismerési folyamatokban az optimális „arany középútnak”. Sokakat túl sok inger ér, hisz csecsemőkoruktól járnak zenei vagy idegen nyelvi foglalkozásokra, játszóházakba. Mindezek mellett kapják a rengeteg ingert a kommunikációs eszközök révén is. Mások, annak következtében is, hogy válogathatnak ugyan az otthoni játékeszközökben, de a felnőttek értő figyelme nélkül kell tenniük és így csapongóvá válhatnak és egy-egy tevékenység, eszköz csak pillanatokra köti le figyelmüket. Mi elsősorban a felfedezni vágyás élményét, megismerő tevékenységek feltételeinek gazdagítását helyezzük előtérbe, és az ehhez szükséges képességek fejlődését támogatjuk. Tesszük ezt az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet tekintetében. A közös tevékenységek, a sok-sok kérdés és felelet, az utánzások jó alkalmat teremtenek a spontán tanulásra. A különböző tevékenységek alkalmával a tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzési lehetőségek, bővítik a gyermekek ismereteit, az „én csinálom” öröme az önálló és közös tevékenységek támogatják szociális kompetenciájuk alakulását. Maria Montessori pedagógiájának fontos gondolata ezt így fogalmazza meg: *"Segíts nekem, hogy magam csinálhassam!"* Nem a tudás mennyiségére kell a nevelésnek törekednie, hanem a személyiség formálására, a képességek kibontakoztatására. A hagyományörző szemléletű nevelés tudatosan irányítja a figyelmet az anyanyelv szépségeire, a természet kincseire, a közös alkotás örömeire, és aktív cselekedetek által fejleszti az értelmi képességeket. Olyan értékeket közvetít, mely a tartalmas felnőtt-gyermek kapcsolatot, s a gyermekek közötti egyszerű, spontán játékot erősíti, és mentes minden életkortól idegen korai képességfejlesztéstől. A környezeti tényezők változásainak megfigyelése és a néphagyományok felelevenítése az élménypedagógia módszereivel, a gyermeket a cselekvésen keresztül megismertetni a népszokásokkal, népi játékokkal, mondókákkal. A szellemi értékek iránti nyitottság velünk született, ösztönként az újszülöttnben is ott rejlik. Rajtunk felnőtteken múlik, hogy ezt az igényt helyes módszerekkel elégítsük ki. Igazodunk az adott gyermek egyéni mintázatú belső fejlődési programjához, a kisgyermek adott belső struktúráihoz, kompetenciái készségi szintjéhez és a gyermek aktuális állapotához. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

5.2.4.1 Szenzoros szoba

A szenzoros szoba egy olyan hely, ahol a gyermekek önfeledten felfedezhetnek, kikapcsolódhatnak, kreatív élményekben lehet részük, miközben fejlődik megértésük, kommunikációjuk, kapcsolatteremtési képességük és az önkifejezésük. Az itt elhelyezett speciálisan kiválasztott eszközök egyszerre több érzékszervre hatnak, így lehetőséget teremtenek arra, hogy ösztönös módon a környezet változására reagáljon a szervezet és ezáltal

segítsenek a figyelem és a koncentráció fejlesztésében. A bölcsődénkben kialakított szobát kisgyermeknevelőikkel látogathatják a gyermekek a délelőtti folyamán.

6. Kiemelt szakmai célkitűzések

6.1. Környezeti nevelés a fenntarthatóság és a hagyományörzés jegyében

A bennünket körülvevő környezeti problémák következtében egyre nagyobb hangsúlyt szeretnénk fektetni a környezeti nevelés témakörére bölcsődénkben. De a szívünkhöz közel álló hagyományápolásra alapozó módszereinket sem szeretnénk elengedni. Amikor felmerült a gondolat, a környezeti nevelés fontosságáról és elkezdtünk mélyebben elmerülni a témában rájöttünk, hogy nagyon is összekapcsolható e két terület, hiszen az őseink számára is fontos volt az őket körülvevő környezet és nagyon is figyelték az évszakok változásaira. A hagyományos népi kultúrának a természettel való kapcsolat mindig is fontos része volt.

A nevelési-gondozási céljainkba, feladatainkba élménydús tevékenységet szükséges illeszteni, melyek hatékonyan szolgálják a szemléletváltásunkat. Hisszük, hogy ezek idővel beépülnek a felnőttek és a gyermekek személyiségeikbe s ezáltal fenntartható, környezettudatos életvitelt és annak szokásait alakítják ki a bioszféra megőrzése érdekében. Újra kell gondolnunk szokásainkat, hagyományainkat a környezettudatosság szempontjából, hogy élménnyel és cselekvéssel teli mindennapi tevékenységekben tudjunk hatékonyan szemléletet formálni és ezáltal ennek alapjait bölcsődés korban lerakhassuk.

A kisgyermeknevelőknek fontos feladatuk, hogy a gyermekek számára lehetővé tegyék az életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelő ismerkedést az őket körülvevő világ jellemzőivel, törvényszerűségeivel. A hatékony működtetéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő személyes érzékenysége a környezet iránt, így tud olyan tevékenységeket kínálni, amit közös élményként él meg a gyermek és melyek hatása az élet valamennyi területén érvényesülő, környezettudatos szemlélet és magatartás kialakulásához vezethet.

Elsősorban segíteniük kell tájékozódásukat, beilleszkedésüket ennek a világnak a természeti és társadalmi összefüggéseibe, valamint alakítaniuk kell környezetkultúrájukat. Ezen nevelés során a gyermekek ismerkednek a körülöttük lévő világ valóságával. Alakulnak ismereteik a természeti környezet élő és élettelen alkotórészeiről.

Ki kell alakítani azon szokásokat, készségeket, képességeket, amelyek majd hasznosak lesznek a környezeti nevelés óvodai majd iskolai feladatainak teljesítéséhez, a környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakításához.

Fontos, hogy megfigyeljék az időjárási jelenségeket, az évszakok változásait, a növények, az állatok és az emberek életét, amelyek szervesen kapcsolódnak a társadalmi eseményekhez, az ünnepekhez, valamint a hagyományokhoz. Ezen események, helyszínek ismerete segíti beilleszkedésüket egyre táguló környezetük különböző közösségeibe, elősegíti a társas kapcsolataik alakulását.

Nagyvárosi intézményként talán nem kézenfekvő, hogy ragaszkodunk a hagyományörzéshez. Egyrészt mi nem kifejezetten a népszokások felelevenítésére gondolunk, hanem mindazon értékek továbbvitelére, amit régen a hagyományok és tradíciók biztosítottak az emberek, s különös tekintettel a gyermekek életére nézve. Az előttünk élő nemzedékek számára az ünnepek és hagyományok adták meg a rendszerességet és kiszámíthatóságot, az idő érzékletes átélését. Magukban hordozták a közösségek összetartó erejét, az erős családi kötelékeket, a szülői tekintélyt. Biztosították a természet közelséget, a kétkezi, az alkotómunka örömét, a javak megbecsülését. Mindazt, amely napjainkból hiányzik, ha mindezek ellenpontjaként

felgyorsult és rendszertelen életvitelünkre, a családok működési zavaraira, a kreativitást nélkülöző, túlmodernizált, pusztán „felhasználói” világunkra gondolunk.

A kisgyermeket táplálnunk kell, akinek születésétől fogva lelke van. Nem elég testi szükségleteit kielégíteni, hanem utat kell nyitnunk a szellemi fejlődése előtt is. A gyermeknek szüksége van a neki megfelelő környezetre, hogy összes képessége gyakorlás útján fejlődhessen.

A felnőtt mintanyújtása, a széles körű tevékenységek, aktív tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása a korosztály számára lehetővé teszi, hogy a gyermekek ezeket az információkat beépítsék ismeretrendszerükbe, fokozódjon a környezet iránti érzékenységük, kialakuljon értékrendjük és hazavigyék ezt az alapot a családjukba.

A környezeti és hagyományörző nevelési program elkötelezettséget vállal a magyar bölcsődei nevelés időtálló értékeiért és hagyományaiért és mégis innovatív gondolkodásra sarkall. A családokkal való együttműködés keretei, napirendünk, gondozó munkánk színvonala, nevelési elveink és módszereink, mind olyan eredmény, melyre méltán lehetünk büszkéek.

6.2. Tevékenységeink

Szükségesnek érezzük megalapozni a gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyságot. Fontosnak tartjuk, hogy a legfiatalabb korosztály is megismerhesse a környezettudatos gondolkodást.

Az oly fogékony gyermeki fantázia és képzeletvilág gazdagítása mindennél fontosabb ma, a „vizuális kommunikáció” világában.

Ma már megszakadtak azok a tradicionális folyamatok, melyek a hagyományokat észrevétlenül, apáról fiúra adták. Ezt valamiféleképpen pótolni kell. Be kell vonni a családokat, meg kell mutatni számukra módszereinket, s irányt mutatni számukra a szebb jövő felé.

A környezeti nevelés és hagyományápolás, mint eszköz, tökéletesen összeegyeztethető a bölcsődei nevelés értékeivel, alapelveivel, s az általunk preferált reformpedagógiai irányzatokkal.

Programunk sokszínűségében minden kisgyermeknevelő megtalálhatja a számára kedves utat, amelyben ő is kifejezheti saját egyéniségét, illetve új ismereteket szerezhet.

A program módszerei

A tudatosan átgondolt nevelési módszerekkel a környezethez való viszonyulás olyan formáit lehet kialakítani, melyek a környezet megismerését, megfelelő használatát, védelmét segítik elő. Ezek, valamint az évkör, a jeles napok, a hozzá kötődő tevékenységek a gyermek fejlettségi szintjének megfelelően nálunk a játékokra épülnek.

A 0-3 éves korosztály elsősorban érzékszervi és mozgásos tapasztalatok útján szerzi a világról a benyomásait. A lelkük nyitott a dallamra, a ritmusra, a színekre, az illatokra, érzelmekre így fogékonyságuk a hagyományok, szokások külsőségei iránt megalapozott. Legtöbbször ők még csak befogadók, így arra törekszünk, hogy megérintse őket a környezet szépsége, ünnepek hangulata, ismerkedve azok jellegzetességeivel.

Nagyobb időegységekben gondolkodunk, egy adott téma nem merülhet ki csupán egy-egy nap tevékenységébe, hanem akár heteken át, visszatérően foglalkozunk vele. Az őszi vagy tavaszi hetek során felhasznált anyagokkal több napon át játszhatnak, a kóstolók több egymást követő napon ismétlődnek, hisz az első próbálkozások után szeretnek visszatérni az adott tevékenységhez, az átélt élményekhez. A gyermek a körülötte lévő világot érzékszerveivel, tapasztalás útján ismeri meg, cselekedete tevékeny, nyitott, kreatív és mindig valamilyen érzelem kíséri. A kisgyermeknevelő feladata, hogy erősítse a gyermekben a veleszületett

spontán érdeklődést és kíváncsiságot, melyet a világ jelenségei iránt tanúsít. Segítenünk és bátorítanunk azt az érzést, hogy a világ részei vagyunk.

Törekszünk arra, hogy az adott téma, ünnep feldolgozása sokrétű legyen. Versek, dalok, hangulati elemek, ízek, érzelmek, manuális tevékenységek együtt komplexen, de csak a természetes kíváncsiságra építve. Freinet pedagógiája szerint is, a gyermek személyisége a tevékenységek komplex rendszerén keresztül fejlődik leginkább. A több érzékszervet is mozgósító, valódi tapasztalatok és változatos cselekvések hatása semmivel sem pótolható.

A környezeti nevelés módszertanával a gyermek és a természet kapcsolatát helyezzük a tevékenységek középpontjába. A környezeti nevelés maga a bölcsődei élet. Ahogyan játszunk, reggelizünk, ebédelünk, ahogyan érzünk, ahogyan alakulnak az emberi kapcsolatok, vigyázunk a vízre, energiára, a szobák tisztaságára az mind a környezeti nevelés.

A legfontosabb, hogy mindezeket játékkal egybekötve tegyék meg, hiszen ez elengedhetetlen a gyermekek számára. A természettel való megismerkedést minden évszakban van alkalmuk kipróbálni a gyermekeknek. Ősszel például esősebb napokon az időjárásról, a levelekről, a termésekről, a napsütésről és az esőről beszélgethetnek, majd, amikor lehetőségük van, saját kezűleg gyűjthetnek fáról leeső terméseket és leveleket. Télen saját kezűvel tapasztalhatják meg a hó hidegségét és gyors olvadását. Megnézhetik a madáretetőket, a „bogárhótel”, a bennük lévő terméseket és mesélnek a kisgyermeknevelők a gyermekeknek a hozzájuk érkező madarakról. Megtapasztalhatják, milyen a meleg víz a hidegben, és a jeges víz a melegben.

A tél elmúlásával megfigyelhetik a fű és a különböző növények növekedését, a homok szerkezeti változását, a fákon növekvő levelek gyarapodását. Március közeledtével a magokat földbe lehet ültetni, aminek növekedését azután folyamatosan figyelhetik majd.

A gyakorlati dolgok mellett az ismeretek bővítéséhez elengedhetetlen a mese, a mondóka, az ének. A gyermekek ezzel a módszerrel jutnak a legkönnyebben a korosztályuknak megfelelő ismeretekhez.

Határozott elképzelésünk, hogy megismertessük a mindenkori szülőket környezeti nevelés és hagyományörző munkánk egészével, tevékenységeinkkel, eszközeinkkel a különböző programok, előadások, nyílt napok vagy kiállítások alkalmával. Szemléletformáló lehet, ha megismerhetik programunkat, mely a szabad levegőt, a környezetünk tiszteletét az ölbéli játékot, az élő énekszót, s az egyszerű homokozást preferálja, az idegen nyelv és képességfejlesztés ellenében.

Az önkéntes bekapcsolódás lehetőségét adjuk meg a programjaink kapcsán szervezett kézműves délutánok, családi napok során, ahol a közös készülődés az ünnep tartalmát mélyíti. Az ünnep központja a gyermek, ami arról szól, hogy örömet szerezzünk nekik, s ez óhatatlanul arra tanítja őket, hogy értékesek, s arra nézve kapnak megerősítést, hogy szeretik őket. Átérik az ünnepnapok „másságát”, a bensőséges összetartozás élményét, és erre fog a későbbiekben alapozódni, az „ünnepelni tudás” képessége. Rendkívül fontos azonban, hogy az ünnep ne külsőségek felé csússzon el, hanem felelevenedjen a régi idők bensősége. Mi, a tartalmas együtt játszás lehetőségeire kívánjuk felhívni a figyelmet, meghallgatva természetesen a szülők ötleteit, javaslatait. Ezek a közös együttlétek felébresztik az otthoni kipróbálás vágyát, s talán új baráti kapcsolatokat teremtenek majd.

Munkacsoportok

Tagintézményünkben már jó néhány éve létrehoztunk a kitűzött nevelési céljaink és a fentebb említett elveink sikeresebb elérése érdekében munkacsoportokat. Kiemelt feladatunknak tekintjük a szakmai munkaközösségek munkájának támogatását, mely munkaközösségek feladatai a megismerési folyamatok fejlődésének támogatásán alapul. Feladatuk fő célja a gyermekek érdeklődésének kialakulását, fennmaradását, érdeklődésük erősödését, érdeklődési körük bővülését, érdeklődésüknek megfelelő tevékenységek kipróbálásának lehetőségét

hivatott segíteni és támogatni a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően. A munkaközösségek az évszakok váltakozását követve, az ünnepekhez igazodva, családi rendezvényeinket színesítve végzik munkájukat, ötleteket adva és motivációt nyújtva a kolleganőknek, szülőknek egyaránt. Egy-egy technikát, eszközt, hangszert vagy mese feldolgozást bemutatva. Mindezt természetesen olyan formában és szinten, ami a bölcsődés korosztály életkori sajátosságainak megfelelő. Kolleganőink nagy lelkesedéssel bővítik saját tárházukat. Ilyen a meséléshez kapcsolódó kicsit más forma a papírszínház alkalmazása. A papírszínház, a mesélés helyzeteinek élményszerűségét gazdagító eszköz, amely a gyermek életkori sajátosságaihoz, a gyermek igényeihez, érdeklődéséhez kell, hogy igazodjon. Használata fejleszti a gyermekek empátiáját, érzelmi intelligenciáját, koncentrációs készségét, figyelmét, megfigyelő képességét, szövegértő képességét, szókincsét, vizuális és auditív memóriáját, esztétikai érzékét, ízlését, vizuális kultúráját, ugyanakkor közösség formáló ereje is tagadhatatlan.

Ezt szeretnénk tovább mélyíteni a csoportok életében, mint a mesélés, a közös beszélgetések egyik lehetséges formáját. Szeretnénk folyamatosan több saját készítésű mese feldolgozással bővíteni gyűjteményünket.

A bölcsődénkben működő munkacsoportok

Irodalmi munkacsoport: Tagjai rendszeresen készülnek bábelőadással. Verseket, meséket adnak elő a gyermekeknek, felnőtteknek. Általában az ünnepeinkhez kapcsolódva. A négy gondozási egységben külön-külön adják elő a feldolgozott történeteket.

Ének-zenei munkacsoport: A tagjai hangszerekkel kísérve énekelnek a gyermekeknek alkalmanként. Egyes előadásokon együttműködnek az irodalmi munkacsoport tagjaival. Leggyakrabban használt hangszereik: a citera, furulya, triangulum, metalofon és a „testhangszerek”. Az előadások végén ezt a gyermekek is kipróbálhatják, megérinthetik azokat, illetve a „testhangszereket” maguk is használják az előadások közben.

A dalokat és a meséket különböző forrásból gyűjtik össze a munkaközösség tagjai, az országos hírű Ringató képzésen szerzett ismeretanyagaik alapján

Környezeti nevelés elmélyítését segítő munkacsoport: Tagjai ismereteket gyűjtenek a témával kapcsolatban és ötleteikkel segítik a kollektíva tagjait, hogy a bölcsődés korosztály szintjén, hogyan lehet ezeket megvalósítani. Ötleteikkel segítséget adnak a családok bevonhatóságára. Például a gyűjtőmunkába vagy akár növények ültetésébe, újrahaznosítás lehetőségeibe, megalapozva ezzel a környezettudatos magatartás megvalósulását.

Programjaink

- **Környezeti neveléshez kapcsolódó napjaink:** Fák-madarak napja, Föld világnapja, Víz világnapja, Méhek napja, Hőemberek napja, Fagyinap
- **Hagyományőrzés ünnepei:** Népmese napja, Szüreti hét, Mikulásvárás, Adventi hét, Farsangi hét, Húsvéti készülődés, Anyák napja, Gyermekek hete, Apák napja, Születés és névnapok megünneplése, Apák napja, Búcsú a bölcsődétől

6.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont számunkra, hogy a bölcsődei élet a kisgyermekek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló és tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Minden individualitás egyetlen és egyszeri. Minden ember ujjlenyomata különbözik és ugyan így az én-struktúrája is. A gondozás szeretetteljes tevékenységei: a testápolás, a táplálkozás, a melegen tartás, az

öltöztetés-öltözködés nemcsak a gyermek fizikai szükségletét elégítik ki, hanem egyben a lelkét is ápolják, növelik biztonságérzetét. Ezt a gondoskodást a bölcsődében a kisgyermeknevelő tudatosan magára vállalja, mivel ez nevelői tevékenységének a gyermekkel való kapcsolatának meghatározó része: e tevékenység közben tájékozódhat a gyermek állapotáról, testi és lelki közérzetéről.

Bölcsődénkben a szerves műveltségre alapozott bölcsődei nevelés rendszere hivatott arra, hogy a gyermekekkel veleszületett világkép előhívására helyzetet teremtsen, arra építve valósítsa meg feladatát. A kisgyermek érzéleteiben él. Minden, ami a környezetében történik akarva-akaratlanul hatást fejt ki rá. A látás, hallás, tapintás, ízlés, szaglás, egyensúlyérzékelés vagy a saját mozgásokat visszajelző kinesztetikus érzékelés benyomásai töltik ki belső világát, ezek irányítják és vezetik tapasztaló, megismerő tevékenységben. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításánál figyelembe vesszük az egyéni bánásmód érvényesítését, a gyermek pozitív önállósodási törekvését és az önértékelésének erősítését pozitív megerősítéssel és dicsérettel.

• **Tanulás**

Bölcsődés korban minden tapasztalat vagy információszerzés tanulás. A tanulás folyamatos jellemzően utazásos spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre. A bölcsődei élet egészét átszövi. A tanulási folyamatok akkor érintik meg minden ember szféráját, ha azok nem csak a gondolkodásra hatnak, de érzések által is megérintettek. Arra emlékezünk leginkább, amihez érzelmi szálak is fűznek. A gyermek nem csak fizikai világot érzékel, hanem a pszichikai világot is. Ezen belül elsősorban a számára fontos másik embert – anyát, apát, testvéreket, majd a kisgyermeknevelőt. A gyermek nem csak kommunikatív és metakommunikatív jelzésekben fogja fel a másik ember pszichikus állapotát, hanem közvetlenül is. Át él- ha nem is tudatosan- olyan gondolatokat, érzelmeket melyeket a számára fontos személyek gondolnak, éreznek. Az első években még nagyon közel áll egymáshoz a testi és lelki fejlődés, kölcsönhatásban vannak egymással. Egy ingergazdag, sok érzékszervet igénybevevő környezet előhívja a gyermek belső aktivitását, erősíti a tevékenységekben, mozgásban. A kisgyermeknevelő feladata, hogy biztosítsa az ingergazdag fizikális és pszichés környezetet.

• **Játék**

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, ebben tud a gyermek személyisége megformálódni s így a bölcsődei nevelés leghatékonyabb eszköze. A bölcsődei nevelés alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra. A kisgyermek a szemlélődésből, cselekvésből, tapasztalásból tanul.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játék szabadságának, amely a gyermek saját elhatározására épül. Oly szükséglet ez a gyermeknek, melynek minden nap, visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A játék a gyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége. A gyermek a külvilágból és saját belső világából nyert tagolatlan benyomásait játékba vetíti ki, s ott újra „szemügyre” véve tagolja. A játék szabad kell, hogy legyen mert csakis így vezet céljához, az egyéni benyomások feldolgozásához.

Montessori nevelésében rendkívül fontos szerepe van a környezetnek. Olyan környezet kialakítására törekszünk a gyermek körül, amelynek felszereltsége biztosítja a gyermek örömteli játékát, ismeretszerzését, szabadon választott játékos tevékenység által. A játékok a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezésével, a szabadon választhatósággal, a játéktér kialakításának és a játékok kiválasztásának szempontjainál az ő módszereit használjuk fel szem előtt tartva, hogy ő éppen hol tart a játékfejlődésében. A

gyermek a szabad játéka közben megismerheti a tárgyak tulajdonságát, valamint saját akaratának és szabadságának határait. Kipróbálhatja és megtapasztalhatja a megfelelő viselkedési formákat így fejleszti szociális képességeit.

Előnyben részesítjük az egyszerű, de kreatív játékokat. Határozott célunk, hogy visszacsempésszünk gyermekeink világába az olyan régi játékokat, mint a bűgőcsiga, a keljfeljancsi, a pólyás baba vagy a hintaló. Sok kislánnyal találkozunk, akiket nem látunk babázni, s fiúkat, akiket nem köt le az építkezés. E játéklehetőségek folyamatos felkínálása, társulva a nevelői kulcskompetenciával, a játszóképességgel, együttesen olyan élményeket jelent, amely segíti a gyermek játékának kibontakozását.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása már a bölcsődében kezdetét veszi. Kreativitáson nemcsak valami újnak a létrehozását érthetjük, hanem minden érdeklődéssel, buzgalommal, odafigyeléssel végzett tevékenységet. A gyermekek játszva ismerkednek különböző anyagokkal, tárgyakkal, eszközökkel. Rakosgatják a terméseket, ágakat, kavicsokat, gyurkálgatnak a homokban, nyomokat hagynak. Miközben így ismerkednek a világgal, minden érzékszervüket igénybe veszik: tapintanak, ízlelnek, hallanak, látnak, szagolnak. Ezen érzékletes tapasztalatoknak nagy szerepe van fejlődésükben és a világról alkotott benyomásaik kialakulásában. Ebben az életkorban nem a tevékenység eredménye, hanem maga a tevékenység a fontos, ezért módszerünk egyik sarkköve, az alkotójáték.

Kíváncsiságuk kielégítésére a gyermekek számára megszokott és többnyire elérhető helyen rendelkezésre áll többféle anyag és eszköz, amivel fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat, miközben megtanulja tőlünk az eszközök biztonságos használatát. Mindig csak a legegyszerűbb technikákat használjuk, felhasználva a természetben előforduló anyagokat.

Szívesen firkálgatnak, nagy felületű nagy ívű papíron marokkrétával, vastag ceruzákkal. Természetesen témajavaslatot nem tervezünk a szándéktalan firka és a látszólag szándékos forma-firka időszakában. Szabadon döntenek, inkább csak kísérletezgetnek, és ha kedvük van, csak akkor nevezik meg alkotásaikat. Ismerkednek különféle minőségű papírokkal, melyeket gyűrhetnek, téphetnek, gombócozhatnak, hajtogatnak, vághatnak.

Több típusú gyurmát használunk, mellyel kezűgyességük láthatatlanul ügyesedik nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva az anyagot. A földdel való játék, a homokozás, sározás, a gyerek elemi, ősi szükséglete. A homokozás a gyerek udvari tevékenységének sorában elsődleges helyet foglal el.

A cél, hogy belekóstoljanak az alkotás örömeibe, hogy szívesen beszéljenek a számukra oly értékes művekről, s szüleikkel együtt örüljenek a létrehozott produktumnak. Az első alkotások, bekerülnek az üzenő füzetbe vagy kitesszük a csoportszobákba, így megtapasztalják az alkotómunka örömeit, megbecsülik saját és társaik alkotásait.

Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelentheti.

- **Anyanyelvi nevelés, mese, mondóka**

A gyermek mikor megszületik hihetetlen képességgel jön a világra, hiszen bármilyen nyelven képes megtanulni beszélni, ami később az anyanyelve lesz. Spontán utánzással tanulja meg a gyermek az anyanyelvét. Ez olyan rendkívüli teljesítmény, melyhez hasonlóra a későbbiekben nemigen lesz képes. A bölcsődébe kerüléskor a gyermek nagyon fogékony időszakában van, a beszéde ekkor kezd kialakulni. Ezért a felnőtt mintaadása nagyon hangsúlyos. A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre, ezért különösen fontos, hogy a kisgyermeknevelő ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos.

A bölcsődei anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. A beszédtanulás időszakában anyanyelvi nevelésünk révén gyarapodik a gyermekek szókincse, rögzül a helyes mondatalkotás, és csiszolódik a kiejtés. Fontos a gyermek beszédkedvének felkeltése, fenntartása, az anyanyelvi nevelés alapelveinek figyelembevételével: játékoság, élményközpontúság, beszédkésztetés, komplexitás, folyamatosság, szemléletesség, egyszerűtől való elindulás, gyakorlatiasság alkalmazása. A mondóka, a vers játékos cselekedetre ösztönöz, a mese belső aktivitásra serkent, ami örömet kiváltó társas élmény.

Spontán beszélgetések

A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, ilyenkor otthonról, a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el nekünk és egymásnak a gyermekek. A kisgyermeknevelőink akkor járnak el helyesen, ha türelmesen hallgatják a gyerekek nyelvi próbálkozásait, kifejezik örömüket egy-egy újonnan tanult szó hallatán, dicsérik és biztatják a bátortalanabb gyermekeket. Figyelnek arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre, és képessé váljanak másokat is meghallgatni.

Mondókák

A mozgás – ritmus - beszéd fejlődése összefonódik. A mondókák e három terület együttes fejlődésében jelentős szerepet töltenek be, emiatt is nehéz műfajilag besorolni őket, hisz egyszerre lehet játék, dal és versike.

A népi mondókák nagy segítséget jelentenek a beszédtanulás folyamatában: gyarapszik a szókincs, tisztul a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakul a megfelelő artikuláció. Hozzájárul a beszédészlelés és beszédmegértés fejlődéséhez és az emlékezetbe véséshez. Ugyanakkor segítséget nyújtanak a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék fejlesztéséhez, a térérzékeléshez, a testséma kialakulásához, érzékszerveink megismeréséhez, a ritmusérzék alakításához. Fontos szerepük van az érintésben, a kisgyermeknevelő - gyermek, gyermek - gyermek közötti érzelmi kötődés megszilárdításában.

A ritmusélmény örömet szerez, pozitív érzelmeket kelt ezért ismételtetik a mondókákat, az állathívogatókat, az altatókat, vagy épp a kiolvasókat. Hétről hétre mindig visszatérünk a régebbiekre, de sohase keltjük bennük a gyakorlás érzetét, inkább tudásunkat a szülőkkel próbájuk megosztani.

Mese, vers

A mese a gyermek értelmi-érzelmi és erkölcsi-etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese életkorilag megfelel a gyermek világméretének, s számtalan ismeretet közvetít. Beindítja a Csukás István megfogalmazása általi „belső mozit” a fantázia, a képzelet szárnyalását. A bölcsődéskorú gyermekek mese anyagának nagy részét a népmesék teszik ki. Az eredeti népmesékben sok igazság rejlik, mert olyan lelki szellemi értékekről és példaképerejű emberi fejlődési folyamatokról szólnak, melyek éppen oly igazak, mint az érzékelhető világ tényei.

Minden nap mesélünk vagy verselünk valamilyen formában, mert hisszük, hogy a rendszeresen mesét halló gyermekből lesz később lelkes olvasó. Szakmai felkészültségünk egyik alapja, hogy rendelkezünk „irodalmi tárházzal”, így a kedvenc meséket természetesen, emlékezetből, élményszerűen adjuk elő. Közkedveltek a láncmesék és verses mesék, melyeknek izgalmát a ritmusok és a visszatérő ismétlődések adják. Kedvelik, ha a mese nekik és róluk szól. A valóság és a világ megismeréséhez segíti hozzá őket.

A mesélés helye leggyakrabban a „puhasarok”. A meleg párnákkal, textilekkel övezett kuckók igazán alkalmasak az összebújásra, hogy a mesehallgatás általi feszültségoldás, ellazulás, valóban pihentető, regeneráló hatású legyen. Célja a kellemes együttlét, a derű, a megnyugvás. A mese előadása során olyan esztétikai élményt nyújt, ami élményközösséget teremt. A meseválasztásban a felnőtt felelőssége nagy. Esztétikailag igényesnek kell lennie, a világképnek és a látásmódnak a gyermekihez közelítő legyen, ugyanakkor figyelembe véve a gyermek kulturális hátterét.

A versekkel a kisgyermeknevelő olyan hangulatot teremt, ahol a vers az öröm, a tisztelet és a belső világ kifejezése. A ritmizált beszéddel a lovagoltató vagy ujj-játék segítségével a gyermek és a kisgyermeknevelő számára a nap fontos része mert érzelmileg nagyon intenzív és személyes mozzanat. A verseket, a beszéddallam miatt kedvelik a gyerekek. Az érdekes hangzású, mulatságos vagy valamilyen élményhez kötődő versekre felfigyelnek, könnyebben megjegyzik azokat.

- **Ének, énekes játékok**

A bölcsődei ének-zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő, és felhasználható hagyomány. A bölcsődalok az első néphagyományon alapuló zenei élménye a gyermeknek. Forrai Katalin szavait idézve:

„A zene hatása olyan emberformáló erő, mely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását. Minden nép, zenei nevelésének a saját néphagyományából kell kiindulnia. „

A híres Kodályi idézet, miszerint: „A gyermek ének-zenei nevelését a születés előtt kilenc hónappal kell elkezdni” épp úgy igaz a nevelés valamennyi területére. Kisgyermekkorban kezdődik minden alap lerakása, s ez programunk létjogosultságának legfőbb magyarázata. Ezt szimbolizálják a mondókák sajátos csoportjának elnevezése, a „dajka rímek” meghatározás az anyanyelvi nevelés területén, vagy a „bölcsődalok” kifejezés az ének-zenei nevelés kezdeténél. Ezt jelképezi számunkra egy kézzel vart pólyás baba vagy játszótakaró, mint a gyermek első játékszere, mindezen értékek hordozása, kimunkálása fontos szempont a gyermekek esztétikai fogékonyság alapjainak lerakásánál is.

A gyerekek egyre kisebb százaléka hallja otthon szüleit, nagyszüleit énekelni, sajnos főként a gépzenén nőnek fel. Pedig a mai gyerekek is épp olyan szívesen játszanak ölbeli játékokat, ringatókat, és épp olyan szeretettel hallgatják az éneket, mint régi korok gyermekei. Az ölbe vevős, cirógató, csiklandozós, tapsoltató, ujj- és tenyérjátékokat, lovagoltatókat szintén a magyar néphagyományból merítjük. E miniatűr "drámáknak" kezdete van, fokozódó feszültsége, majd végül csattanója, örömteli oldódása.

A dalos játékok (állathívogatók, naphívogatók, esővárók, játékokra hívogatók, kapus játékok) megismertetik a gyerekeket játékosan a természeti és tárgyi környezettel és a társadalmi szokásokkal.

Sokszor játszunk pusztán a hangokkal. A kisgyermek különösen fogékony a környezet zörejeire, a repülő bűgása, a harang kongása, a varjú káromása mind egy-egy figyelemfelkeltő esemény, mely utánzásra, beszélgetésre ösztönöz. Az állathangok utánzása, vagy amikor a kisgyermeknevelő érzékelteti beszédén a halk – hangos, magas - mély, gyors - lassú különbségeket, szintén a gyerekek kedvére való tevékenység.

Az ünnepvárás és készülődés hangulata mindig énekléssel és zenével teljesedik ki. Egy-egy ünnep alkalmával, a hangszerekkel, zenével való ismerkedés különleges izgalmat és élményt jelent a gyermekeknek. Egy-egy ilyen rövid spontán vagy tervezett zenéléskor csak felkeltjük a gyerekek érdeklődését a zene iránt, zenei ingerekkel körbe véve őket. A kisgyermeknevelők vagy a hangszereken játszó szülők a gyerekek előtt megszólaltatják a hangszereket, és ha kedvük van akár ki is próbálhatják.

A családi ünnepeik során a szülők is megérezhetik, hogy a felnőtt éneklése, mondókázása valóban lelki táplálékul szolgál a kisgyermekük számára. Arra ösztönzi őket, ne féljenek énekelni, leljék örömüket a dalban, a közös játékban.

- **Mozgás, mozgásos játékok**

A mindennapi szabad mozgást nélkülözhetetlennek tartjuk a bölcsődei életben, s ezen a téren is az önállóságra helyezzük a fő hangsúlyt. Annál is inkább, mert a televíziózás, a sok autózás miatt már a bölcsődés korúak esetében is figyelni kell a mozgáslehetőségek minél szélesebb körű kiterjesztésére.

A mozgás alapvető formái a csecsemő- és kisgyermekkorban alakulnak ki. Természetes mozgásformák begyakorlása: gurulás, kúszás, csúszás, mászás, járás, futás, ugrás, egyensúlyozás, dobás, a gyakorló játékok útján kitöltik az egész napjukat. Sokat szaladgálnak, futkosnak, életkoruk fő játéka a mozgásos játék. A mozgásnak, játékos tornának, a csoportszobában és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy kezdeményezett formában minden lehetőségét biztosítjuk, hogy kedvükre gyakorolhassanak, figyelembe véve a különböző korosztályok mozgásszükségletét. Minden esetben a játék a cél, ezáltal pedig bekövetkezik a fejlődés. A test alapkoordinátái mozgáson keresztül alakulnak ki ezért fontos a mozgásos tapasztalatok gyűjtése és a mozgáskedv fenntartása.

A mozgás megszerettetésében fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknevelőn is tükröződjön az, hogy szívesen mozog együtt a gyermekekkel, és örül a gyermekek mozgásában elért sikereinek. Keltse fel a passzívabb, kevesebbet mozgó gyermekek érdeklődését a mozgás iránt úgy, hogy közben élményhez juttatja. A gyerekek bizalommal követik a kisgyermeknevelő mozdulatát, anélkül, hogy tudná milyen célból végzik. A kisgyermeknevelő egyszerűen mozdul és énekel a gyerekek szabadon kapcsolódnak be és követik őt. Ennek kiváló eszközei a népi játékok. A menetelős, guggolójátékok, vagy a különféle járás és lépésvariációk (tyúklépés és ráklépés, óriás és törpe járás, bolhaugrás), mind-mind a járni tudó kisgyermek mozgásvágyának csillapítói. A legegyszerűbb fogócskák, bújócskák, labdaelkapók az együttes élményét, a felnőtt bekapcsolódását teszik lehetővé.

- **Digitális eszközök használata a bölcsődében**

Információink szerint a mai kisgyermekes családok többségénél megfigyelhető, hogy folyamatosan használják az infokommunikációs eszközöket és a gyermekek beleszületnek ebbe a környezetbe. Az eszközök használata egyre inkább fokozódik és a használatuk is egyre elfogadottabbá válik. Nagy teret kap a gyermeknevelésben és a gyermekek szocializációs folyamataiba is egyre jobban beépül. Kutatások bizonyítják, hogy az IKT eszközök megváltoztatják a megismerési folyamatot, kiszélesítik a lehetőséget, megmozgatják a gyermeki érzékelés különböző csatornáit, erősítik a motivációt. A felsorolt előnyök mellett számolni kell a veszélyekkel is, de úgy gondoljuk, hogy nincs értelme a tiltásnak, hanem meg kell találnunk azokat a lehetőségeket, amiket a bölcsődében is meg tudunk valósítani illeszkedve a szakmai előírások betartásához.

A kisgyermeknevelők, bölcsődei szakemberek is használják munkájuk során a digitális eszközöket.

Célkitűzésként fogalmazzuk meg, hogy ismereteinket, tudásunkat bővíteniük kell ezen a területen. Ezért igyekszünk gyakorolni és minél szélesebb körben használni ezen eszközöket. Igyekeznünk fogunk, hogy a mindennapi tevékenységeinkbe beépítve az élménypedagógia elemeit felhasználva alkalmazzuk az IKT eszközöket.

Hogyan tudjuk ezeket megvalósítani:

- okostelefont használunk fénykép és videó készítésére
- megosztunk akár a környezetvédelemmel kapcsolatos linket közös szülői, munkatársi levelezőlistákon
- bemutató készítésére használjuk a PowerPoint alkalmazást
- játékos alkalmazásokat használunk, hanganyagot mutatunk
- használjuk a Word szövegszerkesztőt a dokumentáció vezetéséhez
- különböző információk felkutatásához kereső alkalmazásokat használunk
- e-learning képzéseken veszünk részt

6.4.A célok megvalósításának garanciái

A törvényességi és szakmai felügyelet, az ellátás minőségének és törvényességének rendszeres időközönként ismétlődő külső ellenőrzése az elsődleges garanciája a minőségi munkának. Ezt egészítjük ki a belső intézményi szintű (szakmai team éves ellenőrzése, egy-egy részterület specifikus belső ellenőrzése) és helyi tagintézményen belüli ellenőrzési rendszerrel.

A program céljait és a megvalósulás szintjét összevetve elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat, megismertetjük a szülőkkal, betekintést engedve a bölcsődei életbe. A program megvalósulásának ellenőrzése tervszerű, előre megbeszélte szempontok alapján és spontán alkalmyszerű ellenőrzésekkel történik. A gyakorlati/ szakmai munka ellenőrzése során értékeljük a kisgyermeknevelő munkájának színvonalát. A gyakorlati ellenőrzés során figyelemmel kísérjük az elfogadó, szeretetteljes légkör kialakítását csoport jó hangulatát, örömteli játékát, a kisgyermeknevelő részéről a szakmai módszerek folyamatos és tudatos alkalmazását, és a kisgyermeknevelő pedagógiai önállóságát. Figyelmet fordítunk arra is, hogy a kisgyermeknevelők mennyire beszélnek meg és értékelik egymás közt a csoport és a kisgyermek fejlődését. Az ellenőrzések célja a hiányosságok feltárása, megvizsgálva a program szellemiségének megjelenését a mindennapi munkában, és hatását a gyermekek fejlődésére.

A bölcsődében nagyon jól használható a SWOT analízis a célok megvalósításának ellenőrzésekor ezért az elkövetkezendő időszakban bevezetésre kerül. A cél eléréséhez legjobban garantálható tényezők: a motiváció, tudás, szakmai elhivatottság, kreativitás, kontroll, problémamegoldó készség.

7. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

7.1. Szakemberkép

„Osztani magad: - hogy így sokasodjál; kicsikhez hajolni: - hogy így magasodjál; hallgatni őket, hogy tudd a világot; róluk beszélni, ha szólsz a világhoz.

Széjjel szóródní – eső a homokra – sivatagnyi reménytelen dologra, s ha nyár se lesz tőled, s a táj se zöldebb, - kutakká gyűjt a mély: - soká isznak belőled!”

/Váci Mihály: Eső a homokra /

A korai nevelés jellemzője, hogy diffúz. Nem jelenik meg külön tevékenységként a nevelés, a gondozás, a tanulás. Minden, amit teszünk módot, alkalmat, lehetőséget teremt a nevelésre, tanulásra, fejlődésre, ami térben és időben körülveszi a gyermeket. A felnőtt reagál azokra az akciókra, melyekben a gyermek benne van. Szavakban visszajelzi azt, amit a gyermek ilyen

módon megtapasztal. Ekkor mintegy megerősíti, értelmezi a gyermek által tapasztaltakat, verbális, absztrakt szinten is rögzíti, kvázi tudatosítja azokat.

Fontos a biztonságot adó légkör megteremtése, melynek alapja a gyermeket körülvevő felnőttek mintaadó magatartása. A kisgyermeknevelő lámpásként világítson! Gazdag tárházzal rendelkezzen, gazdag és árnyalt metakommunikációs képességét minden esetben a helyzetnek megfelelően alkalmazza. Mind ezek birtokában biztonsággal és nyitottan lépjen a gyermekek közzé, ily módon értheti a gyermekek üzenetét. A cselekvő együttlétben a szerepek cserélődhetnek. Hol kisugárzó, hol befogadó, hol együttműködő, hol vezető, hol vezetett a kisgyermeknevelő. Ekképpen alakulhat ki az elfogadó magatartás, mellyel a gyermekek ritkán élnek vissza. Ilyen módon a gyermekek és a felnőttek is megtapasztalják a szabadságot, megbecsülik és bánni tudnak vele. Fontos, hogy a felnőttek tudják azt a mély meggyőződést elültetni a gyermek lelkében, hogy a „világ jó” és ezáltal megalapozni bennük az élethez való pozitív viszonyulást. Tudjuk határok között nevelni a gyermeket úgy, hogy mindenki a saját fejlődési útján a legteljesebben tudja megélni önmagát.

A gyermekek teljes tudással születnek. A jelent kell összehangolni a múlttal, hogy élő legyen műveltségünk. Ha élő közösségben élnek meg hagyományaikat, ha belenevelődnek saját kultúrájukba, a mag bárhol kicsírázhat.

7.2. Képzés, továbbképzés, önképzés

Az elmúlt évek során a megnövekedett szülői elvárások, a szemléletmód változása nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy mindenkiben felmerüljön a képzéseken, továbbképzéseken való részvétel. A minőségi kisgyermeknevelés érdekében támogatjuk a kisgyermeknevelők szakmai önmegvalósítását, önképzését.

Bölcsődénkben valamennyi kisgyermeknevelő szakképzett, mindenki felsőfokú szakképesítéssel vagy főiskolai diplomával rendelkezik. Jelenleg is és a jövőben is több kolléganőnk tervezi a főiskolai képzésbe való bekerülést. Azon kolléganőink, akiknek nincs elegendő pontszámuk a főiskolára való bekerüléséhez igyekeznek újra érettségizni illetve nyelvvizsgát tenni a pontok számának növelése érdekében.

Házi továbbképzéseinken gyarapítjuk és frissítjük ismereteinket, illetve az ismeretszerzésre egy jó lehetőség a bölcsődénkben kialakított szakmai könyvtár, ahol mindenki megtalálja a számára érdekes olvasnivalót a magasabb színvonalú munkavégzés érdekében. Természetesen nagy gondot fordítunk a tudásanyag folyamatos bővítésére és az infokommunikációs eszközök használatának kibővítésére. Sok fiatal kolléganőnk szívesen használja ezen eszközöket és ők adnak segítséget és támaszt az idősebb e téren bátortalanabb kolléganők számára. Mind ezek mellett rendszeresen részt veszünk az intézmény által szervezett továbbképzéseken, ahol tudásunkat és megszerzendő pontjainkat is gyarapíthatjuk. Szívesen veszünk részt a város és más szakmai fórumok által szervezett rendezvényeken, ahol informálódhatunk a minket érintő aktualításokról.

7.3. Terepintézményi feladatok

A kisgyermeknevelők szakmai felkészültsége meghatározza a tagintézményben folyó munka színvonalát, minőségét. Fontos ez számunkra, hiszen a gyermeknevelésen túl terepintézményi feladatokat is ellátunk minden nevelési félévben. Fogadjuk a Debreceni Egyetem csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatóit, és a duális képzésben résztvevő kisgyermek gondozó, -nevelő tanulókat. Ugyanis a bölcsődénk duális képzőhelyként is működik a szakképzésben a kisgyermekgondozó, -nevelő képzés vonatkozásában. A duális képzőhelyek nyilvántartását a Gazdasági Kamara vezeti. A duális partnernél lehetőség nyílik az iskolákban megszerzett ágazati alaptudással duális szakirányú oktatásban részt venni, ahol a diákok a program

tantervben meghatározott szakmai ismereteket sajátítják el. A tanulók heti több napon a bölcsődében kapnak szakmai oktatást és itt készítjük fel őket a szakmai vizsgák gyakorlati részére. Oktatásukat kamarai nyilvántartásba vett szakoktatóink végzik.

A hallgatók számára az elméleti oktatáson túl a gyakorlatban is szeretnénk átadni ismereteinket, kiegészíteni elméleti ismereteiket a mi gyakorlati tudásunkkal, tapasztalatainkkal és ezáltal elmélyíteni tudásukat. Törekszünk arra, hogy betekintést nyerhessenek a bölcsőde mindennapi életébe, megtapasztalhassák a szervezési feladatok fontosságát. Megmutatjuk számukra a szakma szépségeit és természetesen találkozhatnak a nehézségekkel is, valamint megismerhetik a gyakorlatban a 0-3 éves korosztály életkori sajátosságait. Mindezt tesszük azért, hogy teljes felkészültséggel elindulhassanak ezen a szép pályán.

8. A bölcsőde kapcsolatrendszere

8.1. Kapcsolattartás a családokkal

A gyermeknevelés elsődleges színtere a család. A bölcsőde a családdal együtt, azt kiegészítve segíti a gyermekek fejlődését. Biztosítjuk a bölcsőde nyitottságát a hétköznapiakon, és ünnepeink, tematikus napok szervezése alkalmával egyaránt. A szülőknek előzetes egyeztetés után lehetőségük van betekinteni a napközbeni bölcsődei életbe is.

A kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás
- Szülővel történő fokozatos beszoktatás
- Napi kapcsolattartás reggeli és délutáni érkezések alkalmával
- Írásos kapcsolattartási formák, például családi füzet, faliújság
- Nyílt napok
- Szülői értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések
- Egyéni tanácsadás
- Levelező lista családok számára
- Családi napok, játszódélutánok, közös ünnepek

Kiemelt szerepet szánunk programunkban a családlátogatásoknak és a szülővel történő fokozatos beszoktatásnak, mely az első lépés ahhoz, hogy a szülő megismerje a bölcsődei életet, szokásokat, s hogy fokozatosan adhassa át a gyermeke gondozásával kapcsolatos feladatokat a kisgyermeknevelőknek. Ezt követően is különösen figyelünk arra, hogy a szülő továbbra is teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről, fejlődéséről. Lehetővé tesszük napi betekintések során, hogy a szülők képet kaphassanak gyerekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, esetleg új, otthon nem tapasztalt tulajdonságaikat is felfedezhetik.

A gyermekek körülményeinek, szociokulturális helyzetének minél pontosabb megismerését nagyon fontosnak tartjuk, mert csakis így tudunk igényeikre és szükségleteikre megfelelően reagálni. Tapasztalataink szerint sok családnak van szüksége, hogy segítséget kapjanak gyermeknevelési kérdésekben, hisz nap, mint nap nyíltan tanácsot is kérnek problémáik kezeléséhez. Nem tartjuk elegendőnek a hagyományos frontális, jórészt információk átadásából, a házirend ismertetésén alapuló tájékoztatást, hanem tartalmi és formai megújulás keretében a szülőket is érdeklő témákban várjuk a szülőket, akik nem csupán passzív szemlélői az eseményeknek. A szülőcsoportos beszélgetéseken a problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés növelését. Gyermekneveléssel

kapcsolatos kiadványokat, könyveket ajánlunk, átadjuk az általunk olvasottakat, és elmondjuk tapasztalatainkat, személyes élményeinket. Törekszünk meggyőzni a szülőket az otthoni anyanyelvi élmények, esti mesélések, beszélgetések, a könyv szeretete fontosságáról, hogy a sok közös séta és játék, a helyes életritmus, a meghitt ünnepek, mind-mind a harmonikus személyiségfejlődéséhez vezető út állomásai.

A játszó délutánok, családi napok azok a fórumok, ahol úgy erősíthetjük a szülői kompetenciát, hogy közben helyet és időt biztosítunk az együttjátszáshoz.

Az írásos kapcsolattartási formák kiválóan illeszkednek programunkba. A faliújságon tematikusan elkülönítve tájékoztatjuk a szülőket az évszakok eseményeiről, a gyermekek alkotásairól, a közös ünnepeinkről, a környezet megóvásának lehetőségeiről és az ezzel kapcsolatos közös programjainkról, valamint az általános napi tudnivalókról. Az írott üzenetváltások számunkra legfontosabb eszköze a családi füzet, mely esztétikumával, tartalmával nevelőmunkánk fontos tükré, s egyben a családok számára is becses kincs.

8.2. Együttműködés az Egyesített Bölcsődei Intézmény tagintézményeivel

Városi szinten a tagintézmények közötti kapcsolatok szorosabbra fűzését fontosnak tartjuk. Törekszünk folyamatosan jól összehangolt munkával szolgáltatásainkat megközelítőleg azonos szinten nyújtani. Szívesen veszünk részt velük az Intézmény által szervezett közös programokon.

8.3. Kapcsolat a Levendula Óvodával

A Levendula Óvodával bölcsődénk épületegységet alkot, ami önmagában jó viszonyt feltételez, s ennek vannak szép hagyományai. Évente 10-15 gyermekünk ebbe az óvodába kap felvételt, s a két intézmény dolgozói a játszóudvarok elhelyezkedése miatt is, valóban napi szinten találkoznak, beszélgetnek. Programjaink tartalmi azonosságai miatt is elmélyült a közöttünk lévő kapcsolat.

Az együttműködés formái:

- Közös programok szervezése (bábjáték az óvónők előadásában, az óvodai mentálhigiénés héten, „ovi szüreten” való részvétel).
- Az óvodások visszalátogatnak az őszy folyamán bölcsődéjünkbe.
- Az egymás szakmai munkájának megismerése (előadásokra, szakmai fórumokra, nyílt napokra kölcsönös meghívás).
- Óvodába lépéskor az óvodaválasztás megkönnyítésére, felvételek rendjéről tájékoztatás a bölcsődében (óvodavezető részvétele a szülőértekezleten)

8.4. Kapcsolat a Svetits Óvoda és Általános iskolával

Kapcsolatunk a közeli Svetits Óvoda és Általános Iskolával olyan formában működik, hogy az ottani énekkar tagjai, akik első és második osztályos diákok és közülük többen a mi bölcsődénkbe jártak, szívesen ellátogatnak intézményünkbe tanáraik vezetésével. Eljönnek egy-egy ünnepkör kapcsán, hogy bemutathassák ünnepi énekeiket, mondókáikat, kis időt eltölthessenek a bölcsődéseinkkel és akár régi kisgyermeknevelőjünkkel találkozhatnak.

8.5. Gyermekvédelmi jelzőrendszerben betöltött szerepünk

A bölcsődénk együttműködik mindazon intézményekkel /Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat Debreceni Tagintézmény, DMJV Család- és Gyermekjóléti Központ/, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a

gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek. A konstruktív együttműködésünk alapja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.

A gyermekvédelmi felelős, és a bölcsődevezető kiemelt feladata a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek „kiszűrése” a kisgyermeknevelők segítségével. Ha ilyen esetet észlelünk jelzéssel élünk a család- és gyermekjóléti szolgálat felé a közös problémamegoldás érdekében.

9. A tájékoztatás helyi módja

A tájékoztatás első lépéseként nagy hangsúlyt fektetünk a leendő szülőkkel való első találkozásokra, a sok esetben meghatározó első pozitív benyomások kialakítására. Határozott célunk, hogy ne csak a játszótéren, az ismeretségi körben, hallott híreket alapul véve, vagy mások tapasztalatai alapján válasszák bölcsődénket. A szülők, a bölcsődevezetővel egyeztetett időpontban bármikor meglátogathatják gyermekükkel bölcsődénket, bepillanthatnak csoportjaink életébe, vagy kora tavasztól késő őszig az udvari játékba is bekapcsolódhatnak. A bölcsődeválasztás időszakában, így különösen a tavaszi felvételek kapcsán szervezünk nyílt napokat, vagy nyílt heteket. A minél szélesebb körű tájékoztatást szolgálják nyomtatásban megjelenő kiadványaink, az internetes információ források közül Debrecen város honlapja és az intézményünk saját honlapja.

Bölcsődénkben a személyre szóló napi kapcsolattartás elsődlegességet élvez minden más informálási formával szemben, így a szülők és a kisgyermeknevelők folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. A családi füzet és a hirdetőtáblák pedig, nem csak az aktuális információk, hanem egyben programunk megjelenítésének is fontos eszközei. A szülői levelezőlistát használjuk még információs felületként. A pandémia alatt kialakított jó gyakorlatot megtartva ez a felület is jól használható és a mai modern szülők számára fontosnak is gondoljuk ezt az informálódási formát.